

Londra'dan Mektup

D i d e m C r o s b y

Rüzgârı Sağmak

Birdenbire mi belirmişti yol kenarında? Yoksa buradan her gün geçme karşın gözümden mi kaçmıştı? Acaba bu rüzgar türbininin önünden, onun farkına varmaksızın ne kadar zamandır geçiyordum? Ne zaman dikilmişti? Yerel gazeteleri taramam, kendi kendime yönelttiğim bu soruları yanıtlamamda bana yardımcı oldu. Dikkat testinden sırfı geçmişim! Rüzgar türbini yalnızca önceki haftasonu dikilmişti. Otobanda giderken çevresindeki alçak binaların arasından yükselen türbini gözünüzden kaçırmaz neredeyse olanaksız. Seksenbeş metre yükseklikte açık gri renkli türbin otobanda ufku kaplıyor.

Ülkenin trafiği en yoğun otobanlarından birinin kenarına dikilen ve her gün yaklaşık yüz bin sürücünün önünden geçtiği türbin diğer sürücülerinde gözünden kaçmadı. Rüzgar enerjisi hakkındaki tartışmalar bölgede yoğunlaştı. Herkesin söyleyecek bir çift lafı vardı. Estetik bakımdan itici miydi türbinler gerçekten? Doğanın güzelliğini bozuyorlar mıydı? En azından daha çekici bir renge boyanamazlar mıydı? Sözelimi yeşile? Peki çarkırları vınlama sesine ne demeli? Yeterince gürültü yok muydu çevremizde? Önemsememeyecek kadar az elektrik ürettiklerini bile bile bu dev türbinleri dikmenin ne alemi vardı?

Rüzgar türbininin son parçalarının takıldığı gün soğuk bir gündü, ama inşaatın son bölümünü izlemek için pek çok kişi gelmişti. İnşaatının tamamlanmasını izleyen on gün boyunca yapılan testlerin ardından, türbin çalışmaya başladı. Pervanesinin dönmeye başlamasıyla birlikte yılda 4,5 milyon kilowatt saat elektrik üretmeye başladı. Bu miktar 1500 konuta yetecek kadar elektriği şebekeye sağlaması anlamına geliyor. Türbinin pervanesini oluşturan bıçaklar teknolojik bakımdan en son araştırmaları yansıtıyor. Bu bıçakların, geleceğin etkin elektrik üretebilen türbinlerini olası kılacak son teknoloji yardımıyla üretildiği söyleniyor. Dikildiği günden bu yana önünden her geçişimde pervanesinin başka bir yöne baktığı gözümü çarptı. Rüzgara göre yön değiştirebilme özelliği sayesinde türbin, her yönden gelen rüzgardan yararlanabiliyordu.

Türbin dakikada 10 ila 22 devir yapıyor. Önemli sayılabilecek bir esinti pervaneyi döndürmeye yetiyor. Havanın çok rüzgarlı olduğu zamanlardaysa, pervaneye gelebilecek bir hasarı

önlemek için duruyor. Benim şansım mı bilinmez, neredeyse bir aydır her gün önünden geçtiğim türbinin çalışmadığını gördüğüm bir gün bile olmadı. Kurulduğu yer amaca uygun olmalıydı. Aslına bakılırsa adanın tamamı, rüzgar türbinleri için biçilmiş kaftandı.

Oxford Üniversitesi'nde İklim Değişimi Enstitüsü'nün geçtiğimiz Kasım ayında yayımladığı bir rapora göre, son 35 yılda ülkenin tamamının rüzgarsız olduğu bir zaman olmadı. Var olan rüzgar adada bir yerlerde elektrik üretimine yetecek düzeydeydi. Araştırmaya göre, rüzgarın şiddeti elektrik gereksiniminin en yüksek olduğu zamanlarda -yani gün boyunca ve kış aylarında- en yüksek düzeyde. Bunun yanı sıra türbinleri durduracak kadar düşük şiddetli rüzgarların görülme olasılığı, her beş yılda yalnızca bir saat; yüksek şiddette rüzgarların görülme olasılığıysa her on yılda bir saat. Rapora göre ada, ideal rüzgara sahip. Blair hükümeti de bu ideal rüzgarları sağlamak yönünde ciddi adımlar attı.

29 Kasım'da hükümet, 2010 yılında ülkenin enerji gereksiniminin %10'unu yenilenebilir

enerji kaynaklarından sağlanacağını, 2020 yılında bu değer %20'ye ulaşacağını açıkladı. Kuşkusuz rüzgar enerjisi, yadsınmaz öneme sahip yenilenebilir enerji kaynakları arasında. Bu politika sayesinde otobanın kenarında her gün gözlediğim türbin sıradan bir nesne olacağı benziyor. Bunun yanı sıra tarlalara kurulmuş 'rüzgar çiftlikleri' ülkede yaygınlaşıyor. Ancak ülkenin neresi olursa olsun türbinler, o bölgede yaşayan bazılarının direnciyle karşılaşılıyor.

Eleştirenler, bu dev nesnelere kırık kesimlerde manzarayı bozduğunu iddia ediyor, renklerinin çekici olmadığını söylüyorlar. Türbinlerin neredeyse tümü açık gri renkte. Bunun nedeni, açık grinin göze çarpan bir renk olmaması. Ayrıca mat olan boya türbinin güneş ışığını yansıtmasını önüyor. Yavaş yavaş dönen pervanelere bakıp pek çok insanın bu nesnelere neden çirkin bulunduğunu merak ediyordum. Nedense bu görüşe katılmayanlar arasındayım. Hatta türbinleri güzel bulduğumu da vurgulamalıyım.

Belki de çıkardıkları sesi pek çok kişinin eleştirdiği. Gerçekten çıkardıkları vınlama sesi rahatsız edici düzeyde miydi? Bu soruyu yanıtlamak için türbini yakından ziyaret etmeye karar verdim. Türbinden çıkan sesi, arka planda otobandan kaynaklanan motor sesinden ayırt edebilmek için dikkatle dinlemek gerekti. Nitekim türbinler konutlardan en az 350 metre uzaklığa kurulmak zorunda. Bu mesafede türbinden çıkan ses, yaklaşık 100 metre uzaklıktaki bir nehirde ya da bir bürodaki havalandırma sisteminden gelen sese eşdeğer. Araştırmalar türbinlerden çıkan sestense hayvanların etkilenmediğini gösteriyor. İşte bu nedenle türbinler çiftçiler arasında popüler. Arazilerini hayvanlarını beslemek için kullanmanın yanı sıra neden bir kenarda dönen pervanelerden gelir sağlanırlar?

Kimbilir belki de bir gün gelecek, herkes bu teknolojiye payını alacak. Evlerimizin bahçesinde bir rüzgar türbini sürekli olarak dönecek. Gereksinimimiz olan elektriği herhangi bir ücret ödemeksizin elde etmenin yanı sıra, arda kalanını şebekeye aktaracağız. Bunun karşılığında ay sonunda posta kutumuzda bir fatura yerine, şebekeye aktardığımız elektriğin karşılığı olan ödeme bulacağız. Henüz teknoloji buna hazır değilse de ufukta bu değişimin sinyalleri gözüküyor.

